

НОВИ САД - На данашњи дан 1832. године рођен је српски писац и сликар Ђура Јакшић, најизразитији представник романтизма у српској књижевности и један од најдаровитијих српских сликара 19. века. Писао је лирску, родољубиву, сатиричну, социјалну и епску поезију. Сликаство је учио у Сегедину, Темишвару, Пешти, Бечкерек (садашњи Зренанин), Бечу и Минхену. Потом је био учитељ у многим местима у Србији и предавао цртање у Крагујевцу, Пожаревцу и Јагодини.

По природи је био немирна и бунтовна структура личности па је често напуштао службе, али је и отпуштан. Страстан, плаховите маште и пламених емоција, писао је с романтичарским патосом песме о слободи и стиховане лирске исповести. Његове песме "На Липару", "Поноћ", "Мила", "Падајте браћо", "Отаџбина", "Ја сам стена", "Ноћ у Горњаку" спадају у врх српске романтичарске поезије. Написао је и драме у стиховима "Сеоба Србаља", "Јелисавета, кнегина црногорска" и "Станоје Главаш" као и око 40 приповедака.

Данас је четвртак, 8. август, 220. дан 2013. До краја године има 145 дана.

1588 - Шпанску "Непобедиву армаду" са више од 120 бродова, коју је у инвазију на Енглеску послао шпански краљ Карлос Фелипе II, испред луке Плимут је потпуно разбила енглеска флота. Био је то преломни тренутак у историји, пошто је тај пораз означио крај шпанске супериорности на морима, а почетак периода у ком ће Енглеска (касније Британија) суверено владати у свим областима поморства, што се продужило све до 20. века.

1786 - Француски алпиниста др Мишел Габријел Пакар и његов носач Жак Балма први су освојили Мон Блан, највиши врх у западном делу Европе (највиши врх Европе је Елбрус на Кавказу).

1815 - Збачени француски цар Наполеон I је, на основу одлуке победничке коалиције, испловио бродом ка британском острву Света Јелена у Атлантском океану, на којем је у изгнанству провео последњих шест година живота.

1883 - Рођен је мексички револуционар Емилијано Запата, који је од 1910. као вођа мексичких сељака предводио неку врсту револуције. Борио се против диктатора Порфирија Дијаза, касније против председника Венустијана Карансе. Објавио је 1911. "Аљаски програм" којим је поделио земљу сељацима - акт који је снажно ођекнуо у Мексику и земљама Латинске Америке. Каранса је уз подршку САД разбио револуционарне снаге и организовао заседу из које је Запата у априлу 1919. убијен.

1905 - Умро је српски историчар Иларион Руварац, оснивач српске критичке историјске школе, члан Српске краљевске академије. Обавио је пионирски посао критичког историјског истраживања, сузбијајући ненаучне поступке у проучавању српске прошлости. Посебно је наглашавао неопходан опрез према народном предању као историјском извору. Био је калуђер, професор и ректор богословије у Сремским Карловцима, а од 1882. Архимандрит (старешина) фрушкогорског манастира Гргетег. Руварац је први који је успео да победи епски приступ тумачењу прошлости због чега је остао неомиљен. Био је један од најученијих Срба свога времена и оставио је за собом огромну веома квалитетну библиотеку. Дела: "Одломци о грофу Ђорђу Бранковићу и Арсенију Црнојевићу патријарху", "О кнезу Лазару", "Монтенегрина", "О пећким патријарсима", "Краљице и царице српске".

1919 - Рођен је италијански филмски продуцент Дино де Лаурентис, један од најутицајнијих европских синеаста 20. века, у чијој су продукцији Оскар освојили филмови "Горак пиринач", "Кабиријине ноћи" и "Улица". Изузетно је допринео светском успеху италијанске кинематографије после Другог светског рата и сарађивао је са најзначајнијим италијанским режисерима, укључујући Виторија де Сику, Роберта Роселинија, Ђузепеа де Сантиса, Лукина Висконтија, Алберта Латуаду, Федерика Фелинија.

1925 - Рођен је Алија Изетбеговић, лидер босанских муслимана, председник Босне и Херцеговине 1990-1996, члан трочланог Председништва БиХ 1996-2000. Са Слободаном Милошевићем и Фрањом Туђманом, потписник је Мировног споразума којим је завршен грађански рат у БиХ, склопљен 21. новембра 1995. у Дејтону (Охајо, САД) а потписан 14. децембра 1995. у Паризу. Аутор је списа: "Исламска декларација", због којег је био заточен, као исламски фундаменталиста, у негдашњој Југославији.

1929 - Умро је Арчибалд Рајс, криминолог, велики пријатељ српског народа. Рођен је у јужнонемачкој покрајни Баден, студирао је у Швајцарској где се посветио криминологији. Био је профешор унивезитета у Лозани. На позив српске владе дошао је у Србију 1914. како би забележио злочине Аустро-Угарске, Бугарске и Немачке. Са српском војском прошао је читаву голготу повлачења 1915. преко планинских врлети до Јадрана и Крфа. Био је члан српске делегације на мировној конференцији у Паризу. Технички је модернизовао криминалистичку полицију у тадашњој Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца. У складу с личном жељом, његово срце је након смрти узидано у споменик српским ратницима на Кајмакчалану. Споменик су разорили Бугари током Другог светског рата. Дела: "Шта сам видео и проживео у великим данима", "Чујте Срби".

1937 - Рођен је амерички филмски глумац Дастин Хофман, изузетан тумач улога сензибилних, неуротичних људи, добитник Оскара за улоге у филмовима "Крамер против Крамера" и "Кишни човек". Његову глуму такође одликује специфичан смисао за хумор. Остали филмови: "Дипломац", "Поноћни каубој", "Велики мали човек", "Пси од сламе", "Маратонац", "Сви председникови људи", "Лени", "Тутси", "Кука", "Полудели град".

1940 - Немачко ратно ваздухопловство почело је у Другом светском рату концентрисане нападе на британске градове.

1940 - У Београду је успешно окончан велики штрајк грађевинских радника, започет четири дана раније. Протести су окончани након испуњења свих захтева штрајкача као и закључењем колективног уговора, повећањем надница и општим побољшањем услова рада. Овај дан прихваћен је доцније као Дан грађевинара Србије.

1941 - На Космају је погинуо Бранко Крсмановић, шпански борац, члан Главног штаба Партизанског покрета (Народноослободилачког) Србије и организатор првих партизанских јединица у Шумадији. Посмртно је проглашен за народног хероја.

1963 - У спектакуларној "Великој пљачки воза", група британских криминалаца упала је у поштански воз између Глазгова и Лондона и опљачкала 2,6 милиона фунти.

1967 - Министри иностраних послова Индонезије, Малезије, Сингапура, Тајланда и Филипина потписали су у Бангкоку споразум о оснивању политичко-економске групације АСЕАН (Удружење земаља југоисточне Азије).

1974 - Председник САД Ричард Никсон саопштио је да ће поднети оставку због оптужби да је умешан у аферу "Вотергејт". Оставку је поднео сутрадан, поставши први амерички председник принуђен на такав корак.

1979 - Умро је енглески писац Николас Џон Тарни Монсара, најпознатији по роману "Сурово море", живој слици збивања на малом броду у време рата. Остала дела: романи "Мисли на сутра", "На први поглед", "Прича о Естер Костело", "Племе које је изгубило вођу", "Смит и Џонс".

1990 - Ирак је, седам дана после окупације Кувајта, саопштио да је анектирао ту суседну земљу као своју 19. провинцију, а истог дана председник САД Џорџ Буш послао је војна појачања у Саудијску Арабију у оквиру припрема за напад на Ирак. Ирачани су традиционално Кувајт доживљавали као историјски ирачку територију.

1994 - Лидери Јордана и Израела отворили су први друмски гранични прелаз између тих двеју блискоисточних земаља, што је означило окончање 46-годишњег непријатељства.

2000 - У експлозији бомбе коју су у подземном пролазу у Москви подметнули чеченски исламски терористи погинуло је 13 и повређено више од 90 људи.

2002 - Обелодањено је да је у банкротираној гигантској америчкој телекомуникационој компанији "Ворлдком" 1999. начињена "рачуноводствена грешка" од још 3,3 милијарде долара, што је укупну суму у том скандалу подигло на 7,15 милијарди.

2003 - Српска национална авиокомпанија ЈАТ - Југословенски Аеротранспорт,

променила је своје име у "Јат Аирвајс". Прва српска национална авиокомпанија "Аеропут" чије традиције наставља данашњи "Јат ервејз" основана је 1927. као национална авиокомпанија Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца.

2008 - Умро је Митрополит Неапољски Дионисије, велики добротвор српског народа. Рођен је 1929. у Кастелу, на Криту, а Богословски Факултет је завршио на Халци, у Цариграду 1965. Током ратова 90-их његова митрополија је била једна од најактивнијих и најорганизованијих у слању помоћи страдалима Србима у Босни и на Косову. Његовом заслугом Митрополија Неапољска годинама је стипендирала школовање 2.000 српске деце, ратне сирочади. Током 30 година управе Митрополијом која обухвата западна солунска предграђа, показао се као необично активан у добротворним и сличним активностима. Због огромних заслуга одликован је 1995. Орденом Светог Саве Првог реда највишим признањем Српске цркве.

2008 - У Јужној Осетији започео је рат, након што је војска Грузије заузела три села из којих је потиснула јужноосетијске снаге, и започела артиљеријске нападе на Ћинвали, главни град Јужне Осетије. Колона руских оклопних возила ушла је потом на територију Јужне Осетије, одцепљене аутономне области Грузије, с образложењем да не допушта некажњену погибију руских држављана.

(Танјуг)